

ส้มสายน้ำผึ้งพันธุ์แพร์ 1

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ เลขที่ 50 ถ.พหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 5792759

แหล่งที่มาและประวัติ

การชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์ในส้มเปลือกอ่อน (*C. reticulata*) พันธุ์โชกุน/พันธุ์สายน้ำผึ้ง เพื่อผลิตพันธุ์ใหม่ที่ไม่มีเมล็ด หรือมีเมล็ดน้อย โดยการฉายรังสีแกมมาแบบเฉียบพลัน (Acute) ด้วยปริมาณรังสีอัตรา 0, 4, 6 และ 8 Krad ในกิ่งพันธุ์ของพืชสกุลส้ม เมื่อปี พ.ศ. 2543-2544 ได้นำกิ่งพันธุ์ของส้มสายน้ำผึ้งที่ฉายรังสีแบบเฉียบพลันนั้น นำไปติดต่อกับต้นตอ ปลูกลงแปลงทดลอง และใช้วิธีการตัดแต่งกิ่งแบบ Cutting back จากรุ่น M1V0 จนถึงรุ่น M1V4 ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 เริ่มให้ผลผลิตจึงได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของผล ต้นที่ได้รับการฉายรังสีแบบเฉียบพลัน ในรุ่น M1V3 พบต้นที่มีเมล็ดน้อยกว่า 5 เมล็ด จำนวน 6 ต้น ด้วยปริมาณรังสี 4 Krad และ 8 Krad สำหรับในรุ่น M1V4 พบต้นที่มีเมล็ดน้อยกว่า 10 เมล็ด จำนวน 5 ต้น ด้วยปริมาณรังสี 4 Krad และได้คัดเลือกถึงปี พ.ศ. 2553 เป็นจำนวน 14 สายต้น ต่อมาปี พ.ศ. 2553-2558 ได้ปลูกเปรียบเทียบกับพันธุ์การค้า ในเบื้องต้น คัดต้นดีเด่นได้ 5 สายต้น โดยได้นำเสนอและคัดเลือกสายต้นที่ดีที่สุดขณะนี้ 1 สายต้น คือ สายต้น A4V3-22-2 และขอใช้ชื่อว่า ส้มสายน้ำผึ้งพันธุ์แพร์ 1

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ส้มสายน้ำผึ้ง เป็นไม้ผลยืนต้นขนาดเล็ก วงศ์ Rutaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ *Citrus reticulata* Blanco

ต้น มีความสูงประมาณ 2.40 เมตร ทรงพุ่มมีความกว้างประมาณ 1.60 เมตร ขนาดของทรงพุ่มประมาณ 4-6 เมตร

ใบ ใบส้มมี 2 ส่วน คือ แผ่นใบ และก้านใบ ส่วนของก้านใบมีลักษณะคล้ายปีก (wing petiole) ติดอยู่ด้วย เป็นใบเดี่ยว ใบมีรูปร่างแบบใบหอก (lanceolate) ค่อนข้างเรียวแหลม ใบมีสีเขียวเข้ม ใบอ่อนสีเขียวอมเหลือง ผิวใบด้านบนเป็นมัน ด้านใต้ใบเป็นสีทองอ่อน ขอบใบเรียบ บนแผ่นใบและก้านใบที่มีลักษณะคล้ายปีกมีต่อมน้ำมัน

ดอก/ช่อดอก ดอกแบบสมบูรณ์เพศ ดอกแบบสมมาตรแนวรัศมี (regular flower) ชั้นของกลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 5 กลีบ ก้านชูอับเรณูมีสีขาว อับเรณูมีสีเหลือง แบ่งเป็น 2 พู ภายในมี 4 ช่อง เกสรเพศเมีย ประกอบด้วยยอดเกสรเพศเมีย และรังไข่ ส่วนของยอดเกสรเพศเมียมีสีเหลือง ชนิดของรังไข่เป็นแบบคาร์เพลเชื่อม (syncarpous pistil) มีประมาณ 10 ช่อง

ผล ผลจัดเป็นผลแบบส้ม (hesperidium) เจริญจากรังไข่โดยตรงมีประมาณ 10 พู เชื่อมต่อกัน เป็นวงกลมล้อมรอบแกนที่เรียกว่าแกนกลาง (central axis) สามารถปอกเปลือกได้ง่าย ผลมีลักษณะค่อนข้างกลมแป้นเล็กน้อย บริเวณขั้วผลราบถึงเว้าเล็กน้อย ผิวผลเมื่อสุกมีสีเขียวอมเหลืองถึงเหลืองเข้ม ถ้าปลูกในพื้นที่ที่มีอากาศเย็นผิวผลจะมีสีเหลืองอมส้ม เนื้อมีสีเหลืองส้ม

เมล็ด ผลสายน้ำผึ้ง (A4V3-22-2) ฝาค่อนข้าง ไม่พบเมล็ดภายในผล

ลักษณะอื่น ๆ ผลผลิตปีแรกควรเด็ดผลอ่อนทิ้งเนื่องจากต้นยังมีขนาดเล็ก จึงมีการให้ออกผลผลิตปีที่ 2 แต่ให้ออกผลไม่เกินต้นละ 4 ผล และปีที่ 4 หลังจากปลูกแล้วให้ผลผลิตประมาณ 2,000 กิโลกรัมต่อไร่ หรือประมาณ 20 กิโลกรัมต่อต้น อายุเก็บเกี่ยวของส้มสายน้ำผึ้งประมาณ 9-10 เดือน หลังจากดอกบาน สีผิวเริ่มมีสีเหลือง มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ขั้นต่ำ 8.0 เปอร์เซ็นต์บริกซ์ น้ำหนักผลและคุณภาพผล เช่นเดียวกับส้มสายน้ำผึ้ง

ลักษณะเด่น

1. จำนวนเมล็ดภายในผลน้อยประมาณ 0-2 เมล็ดต่อผล หรือบางผลไม่มีเมล็ดเลย และมีคุณภาพดีเทียบเท่าพันธุ์สายน้ำผึ้ง
2. คุณภาพผลดีเช่นเดียวกับสายน้ำผึ้งที่ไม่ได้รับการฉายรังสี ทั้งในด้านขนาดผล น้ำหนักผล ความหวาน ปริมาณกรด และปริมาณผลผลิตต่อต้น โดยต้นที่คัดเลือก ให้ผลผลิตประมาณ 15 กิโลกรัมต่อต้น เมื่ออายุ 4 ปี หลังปลูก

ส้มสายน้ำผึ้งพันธุ์แพร์ 1